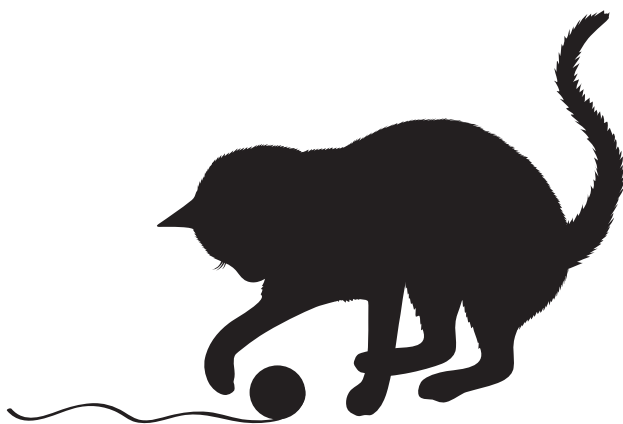

waarom
doet
mijn
kat
dat?

CATHERINE DAVIDSON

waarom doet mijn kat dat?

Antwoorden op meer
dan 50 vragen

Catherine Davidson

KOSM • S
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen

KOSM • S

www.kosmosuitgevers.nl

Oorspronkelijke uitgave: *Why does my cat do that?*

© 2018 Ivy Press Limited

Gepubliceerd door Metro Books, 122 Fifth Avenue,
New York, NY 10011

Voor de Nederlandstalige uitgave:

© 2019 Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

Vertaling: Margriet Visser

Opmaak: Garage BNO

Redactie: Madeleine Gimpel

ISBN 978 90 215 XXXX X

NUR 431

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De vragen en antwoorden in dit boek betreffen individuele katten en kunnen niet als algemeen geldend worden beschouwd. Als uw kat problematisch gedrag vertoont, bezoek dan eerst uw dierenarts.

Contents

Inleiding 6

Hoofdstuk een: Van kitten tot volwassen kat 8

Hoofdstuk twee: Een tijger in huis 28

Hoofdstuk drie: Je kat en jij 66

Hoofdstuk vier: Problemen verhelpen 96

Index 126

Dank 128

Inleiding

Al minstens vierduizend jaar kennen wij katten als huisdier. Door de eeuwen heen hebben katten ons in verrukking gebracht met hun onafhankelijke geest, hun sierlijkheid en hun zachte, glanzende en zelfverzekerde schoonheid. De kat is daardoor zelfs het populairste huisdier geworden: in Nederland hebben we 2,6 miljoen katten en 1,4 miljoen honden, en in Vlaanderen 1 miljoen katten en 610.000 honden.

We kennen dit mooie dier dus al heel lang. Toch blijft de kat voor de meeste mensen een mysterieus wezen. Katachtigen hebben iets over zich wat ons bevattingsvermogen te boven lijkt te gaan. Elke kattenliefhebber kent voorbeelden van typisch

kattengedrag en vraagt zich verwonderd af:

‘Waarom doet mijn kat dat?’ Is er

bijvoorbeeld een psychologische of biologische verklaring voor de manier

waarop een kat zich bij wijze van

begroeting om onze benen krult? Waarom

draait een kat zijn baasje na een bestraffing

de rug toe? En waarom lijkt een verder

vriendelijk huisdier er een tamelijk

onappetijtelijk genoeg in te scheppen zijn prooi te kwellen?

Katten zijn onvoorspelbare vrienden

en we vinden hun gedrag zowel

fascinerend als verbazingwekkend.

Dit vormt de kern van onze lange relatie met katten. Onze liefde voor hen – en onze nabijheid tot hen – maakt dat wij geloven dat katten de wereld ongeveer net zo waarnemen als wij. Met andere woorden: wij beschouwen katten eerder als harige, vierbenige mensen dan als afstammelingen van wilde dieren. Deze misvatting van het wezen van de kat kan maken dat de meest goedgezinde en liefhebbende baasjes kun katten behandelen op een manier die de kat onrustig en angstig maakt en die de eigenaar teleurstelling bezorgt.

Dit boek bevat antwoorden op meer dan vijftig vragen over kattengedrag. De antwoorden zijn ontleend aan de nieuwste inzichten van kattengedragsdeskundigen. Zij helpen je je kat te begrijpen en stellen je in staat dingen vanuit een kattenperspectief te bekijken. **Als je kat kon lezen, dan had hij dit boek voor jou uitgekozen.**

Kittens zijn ongelooflijk schattig, maar net als al het kleine grut (zowel bij dieren als bij mensen) hebben ze veel zorg en aandacht nodig. **Het is belangrijk om vanaf het allereerste begin een goede relatie op te bouwen.** Je kitten leert zich daardoor aan te passen aan jouw huis – en jij aan je kitten. Veel nieuwe katteneigenaren kijken er bijvoorbeeld vreemd van op dat hun kitten zich vaak verstopt, dat ze speels vechten, waarbij er meer gevochten wordt dan gespeeld, en dat de kattenbak wordt gemeden ondanks het feit dat de kitten volgens de verkoper volkomen zindelijk was. Dit gedeelte gaat over de kinderziekten waarmee katteneigenaren bij de komst van een jong katje te maken kunnen krijgen. Met een beetje liefde en geduld zijn de meeste problemen eenvoudig op te lossen. In een mum van tijd zal je kitten aangenaam gezelschap zijn.

Waarom grijpt mijn kitten naar mijn enkels en bijt hij me?

? Ik heb mijn kitten opgehaald toen hij zeven weken oud was. In het begin was hij wat stilletjes, maar hij leek goed te wennen. Nu gedraagt hij zich echter onbesuisd. Telkens wanneer ik voorbijkom, schiet hij uit zijn schuilplaats tevoorschijn en grijpt naar mijn enkels. In het begin vond ik dat niet erg en liet ik zijn ruwe spel toe – maar later begon zijn gekrabbel pijn te doen. Hij begon me ook nog eens te bijten, al verscheidene keren tot bloedens toe. Hij is inmiddels twaalf weken en lijkt er niet rustiger op te worden. Hoe kan ik hem leren dat een spelletje geen pijn mag doen?

 HET SPEELSE VECHTEN van een jong katje is leuk, maar zodra de klauwen en tanden scherper worden, worden de aanvallen van een opgroeiend katje minder aantrekkelijk.

Dit is een veelvoorkomend probleem. Het heeft te maken met de behoeften van je kat en het feit dat je daar als mens niet volledig aan kunt voldoen. Als je kitten langer bij zijn moeder, broertjes en zusjes was gebleven, had hij een groot deel van zijn tijd besteed aan speelse gevechten en aan speelse jacht. Zijn kattenfamilie had hem duidelijk gemaakt – door scherpe, bestraffende beten, of gewoon door het spel stop te stoppen – wanneer hij te ruw was, en hij zou zijn lesje snel hebben geleerd. Jij had geen last van de klauwtjes en tanden van het jonge katje en hebt het gedrag dus door de vingers gezien. Voor hem was dat een teken dat hij mocht grijpen en bijten. Zijn tanden en klauwen zijn inmiddels heel wat scherper geworden en kunnen nu schade aanrichten. Je jonge katje is jou gaan associëren met vechten – je aanwezigheid maakt dus dat hij overgaat tot de aanval.

Je kitten straf geven zal niet helpen. Je kunt deze aanvallen het beste stoppen door ervoor te zorgen dat het niet meer leuk is. Zorg voor andere spelletjes zodat hij zich niet gaat vervelen. Negeer zijn aanvallen dus zo veel mogelijk. Zorg ondertussen voor voldoende uitdaging. Probeer een 'vistouwspeeltje' uit: een speeltje bevestigd aan een draad en een lange stok. Zo kun je met hem spelen terwijl je je handen en je lichaam bij hem uit de buurt houdt. Je zou ook kunnen overwegen een tweede kat te nemen (zie blz. 124).

DIEREN WEETJE

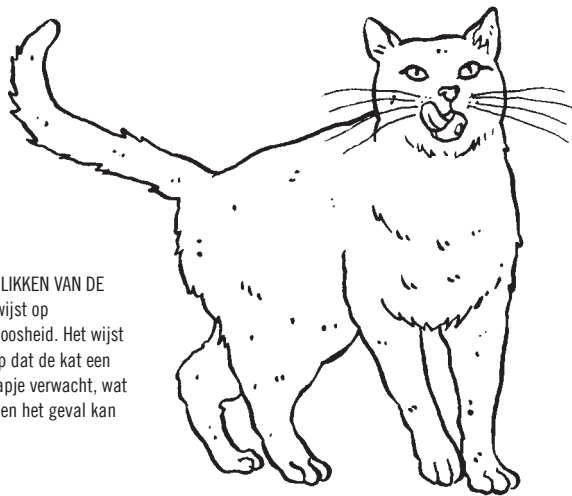
In tegenstelling tot kittens leren leeuwenkinderen te jagen door de kunst af te kijken in plaats van te oefenen. Zij zijn veel kleiner dan hun prooi en kunnen daardoor niet daadwerkelijk op jacht gaan. Zij kijken dus van een afstandje toe en doen 'theoretische' jagerskennis op. Tegen de tijd dat een welp twee is, is die groot genoeg om de kennis toe te passen en zelf een gazelle neer te halen.

 LEER JE KITTEN SPELLETJES waarbij je aanvallen op je lichaam voorkomt.

Waarom likt mijn kat zijn lippen zo vaak af?

? Mijn kat heeft de grappige gewoonte om zijn lippen af te likken. Eerst dacht ik dat hij de mondstreek wilde schoonmaken, maar hij lijkt het niet te doen wanneer hij vies zou kunnen zijn, zoals na het eten, of wanneer hij zichzelf wast. Hij likt zijn lippen vaak af wanneer ik de airco aanzet. Wat betekent dat?

 HET LIKKEN VAN DE LIPPEN wijst op besluiteloosheid. Het wijst er niet op dat de kat een lekker hapje verwacht, wat bij mensen het geval kan zijn.

! Net als dieren in het wild hebben katten in gevaarlijke of onplezierige situaties twee keuzes: blijven staan en vechten of zich omdraaien en vluchten. Maar sommige situaties zijn niet duidelijk genoeg om de vecht-of vlucht-reflex in werking te stellen, waardoor de kat een derde, neutrale reactie laat zien. **Deskundigen op het gebied van lichaamstaal noemen dit 'overspronggedrag'. Het komt ook voor bij mensen.** Als jij je onzeker voelt, zit je aan je haar of bijt je op je nagels. Bij je kat is het aflikken van zijn lippen het equivalent van een dergelijke handeling – een soort tic om de nerveuze spanning die zich opbouwt kwijt te raken.

Een kat vertoont overspronggedrag wanneer hij te maken heeft met twee conflicterende verlangens. Hij ziet iets wat zijn belangstelling wekt, maar wat tegelijk ook verwarrend of verontrustend is – een jankende kat op tv bijvoorbeeld. Wanneer je airco begint te brommen weet de kat niet of hij moet opstaan en vertrekken of moet blijven en op onderzoek moet uitgaan. Het likken is een manier om de opwindende lijf te gaan, omdat het een rustgevend en bekende handeling is.

Wassen is ook een veelvoorkomend overspronggedrag. Een kat gaat zichzelf bijvoorbeeld vaak wassen wanneer jij bezoek hebt. Het is ook normaal dat een kat zijn vacht veel vaker verzorgt als zijn omgeving plotseling verandert. Wassen is dus iets wat een kat helpt om met stress om te gaan, of met een verhuizing of de komst van een baby (zie ook *overmatig wassen*, blz. 104).

 LIKKEN VAN DE LIPPEN is een van de gebaren die een onzekere kat maakt. Zwaaien met zijn staart of zich uitgebreid wassen hoort ook bij onzekerheid.

DIEREN WEETJE

Veel dieren vertonen bij spanning overspronggedrag. Onzekere chimpansees gaan, net als mensen, zichzelf krabben. Sommige vogelsoorten gaan gras pikken of schuren met hun bek langs een tak. En als twee mannelijke stekelbaarden ruzie krijgen, maar twijfelen over een gevecht, wijzen ze hun kop naar beneden en gaan graven, alsof ze een nest maken.

Waarom heeft mijn kat last van 'de gekke vijf minuten'?

? Af en toe vertoont mijn kat enkele minuten lang behoorlijk gestoord gedrag. Hij rent krankzinnig door huis, bespringt en slaat een denkbeeldige prooi en probeert zijn eigen staart te pakken. Soms wordt hij rustig om niet veel later weer een aanval van gek gedrag te krijgen. Meestal gebeurt dat 's avonds laat. Hij krijgt een wilde blik over zich terwijl hij gek doet en ik vraag me af of hij soms geestelijk gestoord is.

 STAARTJAGEN komt vaker voor bij honden, maar tijdens 'de gekke vijf minuten' doen katten het soms ook.

Maak je geen zorgen.

Veel mensen zeggen dat hun kat zonder enige aanleiding als een gek door huis rent. Het is geen normaal gedrag, in de zin dat een kat in het wild zich zo zou gedragen, maar er is wel een volkomen logische verklaring voor.

Waarschijnlijk zit je kat, net als de meeste huiskatten, veel binnen. Hij wordt ongetwijfeld goed gevoed en verzorgd, maar hij krijgt misschien te weinig kansen om een prooi achterna te zitten (een kat kan zo'n 45 km per uur rennen als hij de ruimte heeft). Zijn natuurlijke instinct om te jagen is enigszins verstoord. Normaal gesproken is dat niet erg. Katten kunnen zich enorm goed aanpassen en zijn binnenshuis vaak erg gelukkig. Maar van tijd tot tijd krijgen ze een enorme drang om te jagen. Een kleine prikkel – vaak onopgemerkt door het baasje – zet dat oerinstinct in werking, waardoor de kat in beweging komt.

Dit betekent niet dat je kat ongelukkig is. **Zijn vijf minuten gekte zijn een strategie om opgekropte energie kwijt te raken en zichzelf in vorm te houden.** Als je echter zeker wilt weten dat je kat genoeg prikkels krijgt, zorg er dan voor dat hij vaker speelt. Je kunt hem het beste enkele speeltjes geven: probeer een papieren tas, een ineengefrommelde papieren bal of een kattenkruidmuis (verkrijgbaar in dierenwinkels); ruim de speeltjes vervolgens op en bied ze van tijd tot tijd aan om hem geïnteresseerd te houden. Je kat zal er ook van genieten als je elke dag een paar minuten bewust met hem speelt.

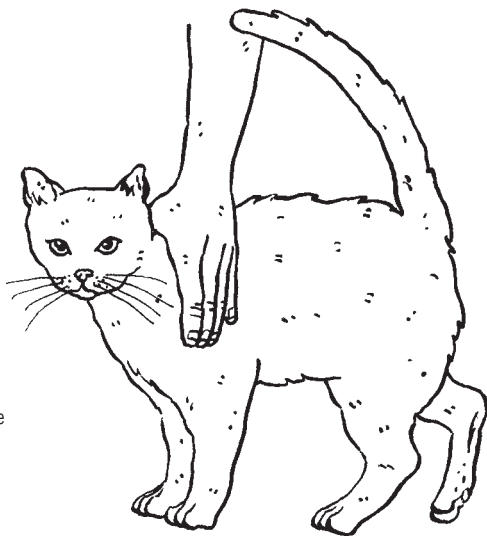

 TIJDENS DEZE VIJF MINUTEN gekte kan je kat wegspringen voor een denkbeeldige vijand of achter een onzichtbare prooi aan zitten.

Waarom steekt mijn kat zijn achterkant omhoog wanneer ik hem aai?

? Ik ben gek op katten, maar één ding aan hun gedrag blijft me verbazen – en zit me eerlijk gezegd ook dwars. Waarom steken ze altijd hun achterste omhoog richting je gezicht wanneer je ze aait? Het lukt me niet een kat op schoot te hebben zonder dat hij dat doet en ik vind dit zeer afstotelijk gedrag. Wat zit hier achter?

 WANNEER JE JE KAT AAIT, zal je merken dat hij zijn achterkant omhoogsteekt. Deze verwarrende reactie is feitelijk een teken van genegenheid.

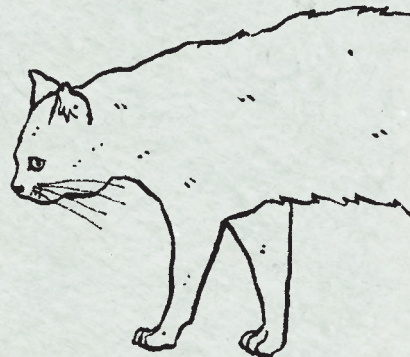
Dit is een klassiek voorbeeld van een communicatiekloof tussen mens en dier. Als mens vind je de aanblik van de achterkant van je kat nogal onsmakelijk; het lijkt erop alsof je kat zich minachtend gedraagt. Maar in kattermen krijg je juist een teken van genegenheid te zien. Sterker nog: het tonen van zijn achterste laat zien dat je kat je als moederfiguur heeft aangenomen.

Katten worden graag geaaid omdat hen dat herinnert aan de aandacht van hun moeder toen ze een kitten waren. Van begin af aan gebruikt de moederpoes haar ruwe tong om de vacht van de kittens te verzorgen. Ook likt ze over de anus om de darmwerking te stimuleren. Wanneer jij je kat streelt, lijkt dat gevoel vanuit zijn perspectief op het likken van de moeder. Het feit dat jij je kat aait en hem ook voedt en verzorgt, maakt dat hij zichzelf als je kitten beschouwt. Hij reageert op jouw streling zoals hij op zijn moeders aanraking reageerde – in dit geval door jou zijn anus te laten zien. Hij houdt zijn staart daarbij recht omhoog; dit instinctieve gedrag maakt dat hij er absoluut zeker van is dat je goed uitzicht hebt.

Dit is natuurlijk gedrag, wat betekent dat er weinig aan te veranderen valt. Maar begrip waarom je kat dit doet, helpt misschien om het iets beter te verdragen.

HET TONEN VAN DE ACHTERKANT is een overblijfsel uit de tijd als kitten. Wanneer volwassen katten dat doen, komt dat omdat hun baasje voor hen een moederfiguur is.

Waarom wrijft mijn kat altijd langs mijn benen?

? Als ik thuiskom uit mijn werk rent mijn kat op mij af om mij te begroeten. Hij drukt zijn kopje tegen mijn benen en vervolgens tegen mijn hand wanneer ik buk om hem te aaien. Hij houdt dit een hele tijd vol en perst de zijkant van zijn bek of de bovenkant van zijn kop behoorlijk stevig tegen mij aan. Ook wrijft hij met zijn hele zijkant langs mijn been en draait hij zijn staart om mij heen. Is dat hoe een kat een innige knuffel geeft, of is er een andere reden waarom hij dat doet?

 DOOR TE WRIJVEN brengt je kat zijn geur op jou over. Katten hebben geurklieren op hun gezicht, boven op hun kop en op hun staart.

DANK

Dank aan alle kattenliefhebbers die hun ervaringen met mij hebben gedeeld, vooral Clare Lanchbery, Jacqui Boddington, Juliet Cox, Wenda en Allan Bradley, en Jonathan Bastable. En een speciale vermelding voor Cleo, Marmaduke, Daisy, Frank, Nancy, Sid en Oscar.

Catherine Davidson

KOSM • S

Actuele boeken over kattengedrag:
Abigail Tucker, *Een leeuw in huis. Hoe katten ons inpalmen en onze wereld overnemen*, 2017.

Ariane Klepac & Pete Smith, *Zijne majesteit de kat. Een abc voor harige heersers*, 2018.

Liesbeth Puts, *Als de kat het voor het zeggen had. Handleiding voor een gelukkige kat*, 2019.

Voor speelse kattenliefhebbers:
Veronique Baur & Madeleine Gimpel, *Mispoes – een memospel. Zoek een paar bij elkaar*, 2019.

bekijk het eens vanuit de kat

Waarom gaat een kat altijd af op mensen die niet van katten houden? Waarom klappert hij soms met zijn tanden en drinkt hij liever water uit een plas dan uit een bakje?

Dit boekje werpt een nieuw licht op dit soort raadsels – en maakt katteneigenaren bewust van hun eigen reacties.

Herkenbare situaties worden bekeken vanuit de kat, inclusief zijn kijk op mensen.

Deze gids laat je kennismaken met de meest actuele inzichten in het denken en doen van katten.

Vol praktische, soms wel ongebruikelijke adviezen om de meest voorkomende problemen op te lossen.

www.kosmosuitgevers.nl

**KOS
M•S**

NUR 431
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen